

Delavec izhaja vsak petek z datumom naslednjega dne. — Naročnina za celo leto K 5.20, za pol leta K 2.60, za četrt leta K 1.30. Posamezna številka 10 vin. Naročnina za Nemčijo za celo leto 5 mark, za Ameriko 2 dolarja. Posiljanje na uredništvo in upravnništvo: Ljubljana, Šelenburgova ulica št. 6, prvo nadstr.

DELAVEC

Rokopisi se ne vračajo. — Inserati z enostalnimi petimi vrsticami se zaračunavajo in sicer: pri enkratni objavi po 18 vin., pri trikratni po 16 vin., pri šestkratni po 14 vin., pri celoletnih objavah po 12 vin. za vsakokr. — Za razne izjave itd. stane peti vrstica 24 vin. — Reklam. so poštn. ine proste. — Nefrankirana pisma se ne sprejemajo.

Spomladi!

Nad poldrugo leto že traja evropska svetovna vojna, ki je zahtevala ogromnih žrtev in ogromno požrtvovalnost. Materialno in duševno, kulturno in gospodarsko bo imela ta vojna velikanske posledice, ki jih zgodovina s svojo bronasto roko stoletja ne bo zabrisala. Sedanja vojna je gospodarski prevrat, sedanja vojna je reorganizacija človeške družbe, reorganizacija odnošajev med posameznimi narodi in državami, prava revolucija obstoječih razmer. Vojna se je pripravljala dolgo, veliki so postali interesi posameznih družabnih enot in za te interese, ki so se pri posameznih enotah večali in večali obenem z razvojem sedanje družabne organizacije in si bolj in bolj nasprotovali. Tega so se zavedale družabne enote in se zato z vso resnostjo pripravljale na resen in dolgotrajen odpor, ki ga mi, navadni zemljani prej niti razumeli nismo.

Po poldrugem letu vojne odpor še ni nehal. Nasprotno! Z bombastičnimi frazami pripovedujejo nasprotniki osrednjih držav, da zbirajo ogromno vojsko, ter da spomladi začno z ofenzivo na vseh sedanjih in morda še novih frontah.

Dan na dan čitamo o akcijah, ki se izvrše spomladi, in za katere z mrzlično naglostjo in agilnostjo delajo po vseh državah.

Vojna se bo torej še nadaljevala. Ni še dovolj sedanjih porazov, ni še dovolj sedanjih žrtev, ne, še bolj treba ugonobiti Evropo, še bolj jo izstradati in daviti polagoma evropsko prebivalstvo in nje kulturo.

In kdo naj ima dobiček od te vojne? Edina Anglija. Anglija je opazila, da nje trg ni več povsem varen, da angleška industrija prenehava biti prva in najdovršnejša na svetu, zato in edino zato se mora bojevati pol sveta.

Anglija je bila na vrhuncu. Cvela je, blagostanje je bilo tam takorekoč doma, toda na vrhuncu je bila, z vstopom v to vojno je pa jela propadati in bo propadala dalje, če bi tudi zmagala, ker je v tej vojni

izgubila mnogo svojega karakterja, veliko svojih trgov in če še izgubi kolonije, bo vojna smrtni udarec zanjo. Na trgu izpodriva Anglijo Amerika in Japonska; ne Japonska, ne Amerika nista evropski državi, marveč je Japonska nje zaveznica, Amerika pa nje vojna dobaviteljica. In prav Amerika in izhodna Azija sta največji gospodarski konkurentinji Anglije zlasti sedaj, kar pa ta v svoji kratkovidni ošabnosti ne uvideva. Dvajseto stoletje je stoletje angleškega propada; tega mnena smo.

Če ni svetovna vojna še doslej postavila razločnega mejnika razvoju angleške oblasti, se bo to zgodilo v tistem trenutku, ko se sklene mir, pa bodi ta navidez še tako ugoden za Anglijo. Šele tedaj se pokaže, kako velikanske žrtve je Anglija utrpela zaradi sedanje svetovne vojne. Trg, ki ga Anglija izgubi v tej vojni, bo bridko zadel angleško industrijo in gospodarstvo sploh.

Ofenziva spomladi, večji boji spomladi bodo za Anglijo — če bi izpadli na videz za Anglijo tudi ugodno, le pričetek poraza angleškega svetovnega gospodarstva; zakaj čim dalje traja vojna, tem obširneje glodajo konkurentinje na trgovskih kosteh stare Anglije.

Sežiganje trupel v vojni.

Friderik Veliki je naročil med prvo šlesko vojno ministru Podevilu, da naj ga po rimskem običaju sežgo, če bi ga zadela krogla, ter spravijo njegov pepel v urni (posodici za mrliški pepel) v Rajnsbergu.

Prvič so sežigali mrliča leta 1812. v ruski napoleonski vojni, in sicer v prav velikem obsegu. Takrat je bilo baje sežganih v Rusiji več nego 250.000 mrličev in 90.000 konjskih trupel. Leta 1814. so upepelili Nemci v Montfouconu pred Parizom 4000 mrličev na veliki gromadi. Vojna leta 1866. je pa zopet izprožila znanstvena razmišljanja o tem vpraša-

nju. Na mednarodnem kongresu v Parizu glede nege ranjencev je bil soglasno pozdravljen predlog, da se naj uvede na bojiščih vobče sežiganje mrličev. Enako so zahtevali uvedbo sežiganja kongresi v Florenci 1869, Rimu 1871, Londonu 1891, Budapešti 1894, Moskvi 1897 in v Parizu 1900.

Leta 1871. so številne množine mrliških trupel pri Sedanu, Wörtu in Metzu povzročale neprijetne pojave v tem ozemlju in še onostran belgijske meje. Pri Sedanu so pozneje tanko plast zemlje odgrebli in polili obod grobišč s tranom, posredi pa natrosili s petrolejem napojeno slamo in jo zažgali. Etiško morda marsikomu to ne prija, toda potrebno pa je bilo. Tudi v nemško-lotarinškem kantonu Gorze, kjer je bilo po bitki dne 16. avgusta pokopanih do 30.000 mrličev in zasutih le s tanko plastjo zemlje, se je pozneje zastripilo več vodnjakov ter je narasla umrljivost.

Dr. Ullrich, ki je bil leta 1904 navzočen v rusko-japonski vojni pri ruski armadi, pripoveduje, da so Japonci, kjer so kot zmagovalci na bojiščih pospravljali mrliča, napravljali velike gromade ter mrliča polivali s petrolejem in jih sežigali. Pravičnosti na ljubo pa bodi povedano, da so sovražnikom izkopavali grobe, sipali nanje cvetje in postavljali križe. Sežigali so cele kupe mrličev pa tudi posameznike, kadar so hoteli poslati pepel pokojnika domov, zato so vozili vedno s seboj prav mnogo lesenih zabojev.

V tej vojni menda Nemci niso uvedli sežiganja mrličev. Pač pa jih polivajo z apnom, da tako na drug način zgore. Ali bo to zadostovalo ali ne, pokaže šele bodočnost.

Avstrijci so samo pri Przemišlu nekaj mrličev za kolero zakopali v močvirju, da tam zgore v perečem mahu. Drug slučaj ni znan.

Na Francoskem so šli nekoliko dalje. Dne 19. junija 1915 je predlagal poslanec Dumont v francoski zbornici, da naj se v določenih primerih sežigajo vojni mrliča. Omenjal je precendenčne slučaje v napo-

LISTEK.

Rekrut.

O, ti stara pokveka! Kar sram me je, če se spomnim, da pojdeš, da oblečeš sivo suknjo, da boš nosil puško, stal na straži ali celo streljal na sovražnika. Kdo se te bo bal? Tako se držiš kakor drenova veja, grbast, šepast, slep, gluhi, mustast si; ah, taka drva, tako nerodo leno in čemerno pa že ne bodo mogli rabiti pri vojakihi. Smili se mi vadiatelj, ki te bo dobil v roko, ti ne, ker ne zaslužiš usmiljenja. Smejal se bo tvoji nerodnosti, kdor te bo videl. Hvala bogu, da mi greš izpred oči, da te pošljejo drugam, med tujce, ki me ne poznajo in ne vedo, kdo si ti in kdo sem jaz.

Tako lepo pridigo mi je napravila naša stara, ko sem pricokljajal pozno ponoči domov. Nisem odgovarjal, nisem bil pijan,

nisem se jezil, bil sem samo mutast, zaspal sem bil in komaj sem čakal, da utihnejo ostri leviti, ki so se zadirali v moje miroljubno in rahlo srce kakor bodala. Kar molčal sem. Zaspali pa nisem mogel. Jaz, pokveka! O, to pa že ne!

Zjutraj sem vstal zgodaj; se opravi, otroci so odšli v šolo, stara pa na trg. Vse jutro me ni nič pogledala. Ko sem bil ves otožen sam v sobi, se postavim pred zrcalo. Kako lepo zaviti so moji brki, sicer medle, a vendar precej ostre oči imam, košat nos, visoko modro čelo, srednje velikosti sem, nekoliko preveč pripognjeno se držim, le to je res. Prav krepko se vzravnam; no, takole; sedaj bo pa že. Naš mali ima za igračo staro kapo; kje je? Aha, tukaj. Z obema rokama jo rahlo položim na glavo ali bučo, kakor navadno pravi naša stara. Glej, sedaj sem korenjak! Takole pa bo, bolj kratko puško, kak karabiner mi bodo dali, pa bo. Zadnji ne bom, še postavil se bom.

Naenkrat se odpro vrata.

Le glej se kakor hočeš, pokveka si, pa je — tepec si, ki ne zna in ne ve ničesar nego biti drugim v zasmeh meni pa v sramoto.

Vrata so zaropotala in zopet sem bil sam.

No, jutri pojdem, pa bodi že kakorkoli. Nisem si mogel razjasniti, zakaj taka osornost. Tega niti danes ne vem. Nervozna razburjenost stare, ker sem prišel pozno domov. Poizvedoval nisem in tudi ne bom, kriv kot drenova veja pa nisem, tudi pokveka nisem, saj grem. No, potrpijo! Mustast nisem, gluhi nisem, slep tudi ne, morda sem zanjo preveč zaspal, morda tepec — tepec, ker kot človek, ki mislim, da imam nekaj razuma, ne znam braniti v svoji preprosti skromnosti in v otroškem strahu lastne moške časti pred tujo žalitvijo.

leonski vojni ob umikanju iz Rusije in bitko pri Vaterlou. Sklenili so brez važneje debate, z omejitvijo, da se smejo seži-

gati mrličji Francoske in zavezniških čet, ki jih ne morejo spoznati, kakor tudi vsi mrličji sovražnih bojevnikov.

Podraženje nekaterih važnih živil in drugih potrebščin med vojno.

Neznosna draginja, ki še vedno narašča, je za delovno ljudstvo postala že prehuda šiba. Izdatki za vsakdanjo prehrano so že zdavnaj prekoračili mejo, katero je smatralo del., ki mora živeti z zaslužkom, ki s sedanjo drag. ni v nobenem razmerju, sploh za možno. Kako so se podražila posamezna živila, nam pove naslednja tabela, ki jo je priobčil »Statisti-

ški urad«. Izkaz se nanaša na dobo od meseca junija 1914. do meseca junija 1915. Zvišanje cen je percentualno označeno na podlagi cen živil, ki so obstojale v označenih mestih pred vojno. Istotako je naznačeno tudi za koliko se je podražilo življenje povprečno v posameznih mestih. Tabela nam torej kaže naslednje:

Posamezni kraji	Goveje meso	Svinjska mast	Mleko	Surovo maslo	Jajca	Krompir	Leča	Sladkor	Petrolej	Premog	Povprečno podražanje
Dunaj	115.4	173.7	33.3	50.0	100.0	116.7	181.2	8.7	130.8	20.2	93.0
Linec	189.5	127.3	16.7	46.7	85.7	83.3	176.3	8.7	55.0	4.8	79.4
Solnograško	108.3	171.7	7.7	38.2	75.0	83.3	135.0	2.2	80.0	—	77.9
Gradec	144.2	177.8	18.5	53.3	75.0	120.0	212.5	6.8	93.8	14.0	91.6
Celovec	104.4	125.0	15.4	26.7	11.1	166.1	128.6	9.3	84.4	4.8	66.7
Ljubljana	157.1	—	20.0	71.4	71.4	71.4	122.2	4.6	100.0	1.2	68.8
Trst	111.1	—	75.0	66.7	40.0	42.9	—	19.5	60.0	36.4	56.5
Gorica	75.0	—	63.6	138.5	100.0	144.4	—	36.4	—	—	92.9
Inomost	111.8	141.9	16.7	46.7	75.0	100.0	157.1	7.1	94.4	9.5	76.0
Bregenc	54.5	75.0	30.0	50.0	45.5	66.7	—	4.3	88.9	23.8	48.7
Praga	160.0	213.9	28.6	84.6	100.0	120.0	177.8	4.8	57.9	8.7	95.6
Brno	150.0	194.7	23.1	77.8	100.0	80.0	200.0	3.8	133.3	16.2	97.9
Opava	122.2	133.3	9.1	73.3	71.4	40.0	—	10.0	93.8	21.0	63.8
Krakov	92.9	148.0	75.0	60.0	100.0	20.0	161.9	7.3	105.9	25.0	79.6
Povpreč. podražitev	121.2	152.9	30.9	63.1	75.0	89.7	165.3	9.5	90.6	14.7	67.7

Da so se živila od meseca junija 1915 zopet za precejšen odstotek podražila, ni

treba pripominjati. Je pač vojna, in z vojno koraka tudi draginja.

Nove odredbe glede preskrbnine za žene vojakov.

Novi predpisi glede preskrbnine za rodovine v vojski se nahajajočih rednikov, so izšle na posredovanje delavskih zastopnikov. Uspeh je sicer majhen, vendar se pa odpravljajo s to naredbo nekateri nedostatki, ki vsaj nekoliko pridejo v prid tem rodovinom. Zvišale se pa preskrbnine niso, dasi je bil glavni namen posredovanja to.

Važna je odredba, da bodo odslej tudi nezakonski otroci vojakove žene, ki jih imenujemo navadno posinovlence, dobivali preskrbnino, če je rodbinski oče do vpoklica skrbel zanje. Tudi drugi otroci bodo dobivali preskrbnino, če so bili v oskrbi, dalje starši nezakonske matere vpoklicanca. Vsakdo torej, ki ima koga od teh v oskrbi, zlasti torej matere, ki imajo otroka iz samskega stanu ali jih imajo več, naj grede takoj k pristojnemu uradu ter naznanijo svojo zahtevo. Prispevek za te slučaje se izplačuje le odslej, za nazaj pa ne.

Komisije sedaj ne bodo mogle več odklanjati preskrbnine za po vpoklicu vojaka rojene otroke ali za otroke vojnopo-ročenih žena.

Za tiste rodovine, ki bi morale glede na število rodovinskih članov dobivati več preskrbnine nego jo dobivajo, prinaša ta naredba tudi izboljšanje.

Večkrat smo že omenjali, da v zmislu § 3. zakona dohodki rodovinskih članov za preskrbovalne komisije ne pridejo nič v poštev, če je prišel k zaslužku dotične osebe šele po vpoklicu moža. Šele tedaj, če se je član rodovine že pred vpoklicem bistveno sam vzdrževal, ni treba plačevati preskrbnine. Postranski zaslužek torej ne prihaja v poštev. V mnogih primerih se je zakonova določba razlagala napačno in je mnogo rodovin zaradi tega iz-

gubilo preskrbnino ali pa se jim je pri-krajševala.

Najvažneje je torej to, da je s tem omogočeno vsem, ki so bili morda oškodovani zaradi napadnega razlaganja zakona, da obnove svoje opravičene zahteve pri pristojni oblasti.

Svetovna vojna.

Italijansko bojišče. Kakor vse kaže, se pričakuje na spomlad velika bitka ob Soči. Italijani so postali zelo nervozni, ker je bil ves dosednji trud zavzeti Gorico in prodreti črto brezuspešen. Vse nade do uspehov, ki so omamljali ljudsko fantazijo, so razpadle v nič. In kar je ostalo, je grenka resnica. Sicer tega ne upajo gotovi listi povedati ulici, toda resnica se vedno bolj globlje zajeda v ljudsko vest, da ga ni v Italiji skoro več človeka, ki bi mislil na zmago.

Kaj koristijo sladki in obetajoči go-vori, ki poplavlajo vso deželo, kaj vse lepe besede ministrov, ko pa vsak Italijan opaža danes, da vojna poročila Cadorne niso nič drugega, nego fraza.

Zato bi Cadorna ob letošnji otvoritvi italijanske zbornice jako rad pokazal kak uspeh, četudi le krajevn. Toda zgoditi se utegne kakor ob lanskem zasedanju, ko so poizkušali vzeti Gorico.

Sovražniku je znan brezupen njegov položaj tudi za to, ker so naše postojanke vsak dan močnejše. Ob najmirnejših dneh, posebno kadar izmenjavajo polke, imajo Italijani težke izgube, povprečno 100 mrtvih in ranjenih. Ljutost artiljerijskih bojev narašča. Zadnje dni je prišlo zlasti pri Dobrodu obmetavanja z metalnimi in ročnimi bombami. Na Javorčku so naši ujeli osem straž zaporedoma.

Dne 14. februarja je obstreljevalo ita-lijansko topništvo na koroški bojni črti naše postojanke ob dolini Zajezera in Jezernice zahodno od Rablja. Ponoči so Ita-lijani streljali proti črti med dolino Belo

in goro Viš. Tudi zvečer so napadli našo novo postojanko v ozemlju Velikega Vrha (Rombona) pri Bov. cu. Povsod so bili od-bitni z velikimi izgubami. — Ljuti topniški boji na pomorski bojni črti se nadaljujejo.

Dne 15. februarja je naša letalna bro-dovje metala bombe z uspehom na kolo-dvor in na tvornice v Milanu. Letalnih priplula preko Brescie. Nekaj sovraž. letal jih je poizkušalo napasti in zasledo-vati, pa so morala zapustiti bojišče. Tudi nad Monzo, Raveno in Schio so priplula avstrijska letala, kjer so metala bombe.

Balkansko bojišče. Naše čete so do-spele v Albaniji do dolenjega Arzena. Tako se bližajo Draču. V smeri proti Bazar Šja-ku so se pomaknile naše čete bližje reki Arzen in potisnile sovražne oddelke na Bazar Šjak nazaj. Proti severu so preko-račile spodnji Arzen med Juku in Bazar Šjakom ter stoje sedaj naše čete le še 10 kilometrov pred Dračem. Obenem pa pro-dirajo Bulgari z vso zmagovito naglico čez Fieri proti Valoni.

Med Italijane v Draču in v Valoni je zdaj potisnjena zagozda. Zato je itali-jansko vojno vodstvo sklenilo, da po kratkem odporu izprazni Drač, ker se je bati, da si-cer avstrijske čete prav hitro napredujejo proti Valoni. Kako bo z Valono, še ni go-tovo. Kakor vse kaže, bodo Italijani orga-nizirali obrambo na otoku Krfu, zato so izkrcali proti volji Grške svojo žandarme-rijo tam. — »Secolo« poroča, da se nahaja sedaj na otoku Krfu 120.000 mož broječa srbska armada, ki jo bodo polagoma pre-peljali v Solun. Pred Solunom se priprav-ljajo. Utrjevanje se še vedno nadaljuje z mrzlično naglostjo. V zadnjih dneh so iz-krcali zavezniški zopet nekaj vojaštva in težko artiljerijo. Dan za dnem prihajajo nove francoske čete. Pričakovati nam je morda prihodnje dni s tega bojišča zani-mivih in važnih poročil.

Rusko bojišče. V izhodni Galiciji ni nobenih posebnih dogodkov, pač pa se vrše manjši boji. Topovi iz sovražnega ta-bora se oglašajo. Naše čete so zasedle se-verno od Bujana neko postojanko in so potisnile sovražnika nazaj. — Na mesto Hofin v Besarabiji so metali naši letalci bombe. Škodo so naredili na kolodvoru in na nekaterih javnih poslopih. Rusi se silno utrjujejo ob besarabski meji in zbirajo nove čete ob njej.

Boji v Mezopotamiji in na Kavkazu postajajo vsak dan ljutejši. Posebno kav-kaška bojna črta se je razširila do naprej potisnjenih postojank v prilog turške ar-made. V Mezopotamiji imajo veliko povod-denj.

Francosko bojišče. Nemci so zavzeli v Flandriji južno od Yperna 800 metrov angleških postojank. Pri tem je padel velik del posadke, ki se je nahajal v zakopih. Ob cesti Leus-Bethune so zasedle rob ne-ke vdrtime. Tudi pri Oberseptu se je izja-lovil ponočni napad Francozov pred po-stojanko, ki smo jo jim iztrgali. Nemci so postali na tem bojišču jako agilni. Zlasti je poživila zračna vojna.

Domači pregled.

Cenjenim članom organizacij in na-ročnikom. Za nekaj časa smo primorani izdajati odslej »Delavca« na štirih straneh. Vsebinsko pa bomo razporejali tako, da bo-do čitatelji kljub temu imeli pregled naj-važnejših dogodkov. Vse dopise, naročila in naročnino pošiljajte odslej na naslov »Delavec«, Ljubljana, Šelenburgova ul. 6. Sprejemal bo vse te stvari sodrug Viktor Zoré, da s tem olajšamo dosedanje poslo-vanje ter zagotovimo točno postrežbo. — Uredništvo in upravnništvo.

Vojne doklade državnim uslužben-cem. Vlada je dovolila državnim usluž-

bencem doklade za leto 1916., ki se bodo izplačale v mesečnih obrokih, začeni od 1. januarja. Če je uslužbenec pri vojakih, dobi podporo za prejemanje njegove plače upravičena oseba. Uslužbenec se razdeli na tri razrede. V prvem razredu so samci in vdovci brez otrok; v drugem oženjenci brez otrok in oženjenci, ki morajo postavno skrbeti za enega ali dva otroka; v tretjem razredu oženjenci ali vdovci, ki imajo skrbeti za več kakor dva otroka. Državni uradniki in državni učitelji dobe doklade: pri plači 10.000 do 14.000 K v 1. razredu 580 K, v 2. razredu 800 K, v 3. razredu 900 K, pri plači 6400 do 10.000 K v 1. razredu 500 K, v 2. razredu 700 K, v tretjem razredu 800 K, pri plači 4800 K do 6400 K v 1. razredu 440 K, v 2. razredu 620 K, v 3. razredu 700 K; pri plači od 3600 K do 4800 K v 1. razredu 380 K, v 2. razredu 540 K v 3. razredu 600 K, pri plači 2800 do 3600 K v 1. razredu 320 K, v 2. razredu 440 K, v 3. razredu 500 K; pri plači od 2200 K do 2500 K v 1. razredu 250 K, v 2. razredu 350 K, v 3. razredu 400 K; pri plači od 1600 do 2200 K v 1. razredu 180 K, v 2. razredu 250 K, v 3. razredu 300 K. Petletnice državnih učiteljev je pri določi doklad prišteti plači. Za praktikante, avskultante in suplente znaša doklada v 1. razredu 140 kron, v 2. razredu 200 K, v 3. razredu 240 K; avskultantje z adjutom pa dobe v 1. razredu 250 K, v 2. razredu 350 K, v 3. razredu pa 400 K. Redarji, finančni pazniki, sodnijski pazniki dobe doklade po 140 K, 200 K, oziroma 240 K. — Gotovo je, da privošimo vsakomur prav od srca povišane dohodke v tej strašni draginji. Samo to želimo, da se spomni država tudi na svoje delavstvo.

Vpoklici potrjenih županov in občinskih svetnikov. Minister za notranje stvari je izdal k tej zadevi pojasnilo, v katerem pravi, da se morejo oprostiti neobhodno potrebni občinski funkcionarji tudi vbodoče od vojaške službe. Nabori so se izvršili zaradi tega, ker črnovojniški predpisi ne poznajo oprostitve za cele stanove. Če so posamezniki nujno potrebni, jih sme politiška oblast v posameznih primerih predlagati za oprostitev od črnovojniške službe. Minister meni, da bodo politiške oblasti v polni meri upoštevale potrebo, ker je zlasti važno, da v vojnem času občine redno poslujejo. Vrhutega imajo okrajna glavarstva pravico za oprostitev predlagane osebe pridržati do odločitve v civilu.

Za oproščence od vojaške službe bo posebno prebiranje v Avstriji. K temu naboru morajo vsi občinski odborniki, uradniki tudi mest z lastnim statutom. Spričo položaja hoče omejiti brambno ministrstvo število oproščencev do najnižje meje. Eventualni oprostilni predlogi ali prošnje se morajo takoj vložiti.

44 do 51letni zdravniki za črnovojniško službo. Na podlagi razširjene črnovojniške dolžnosti lahko v Avstriji po potrebi vpokličejo v letih 1872. do 1865. rojene zdravnike, in sicer najprvo za službo v zaledju, za službo v armadi na bojišču pa šele tedaj, če bi primanjalo mlajših za frontno službo sposobnih zdravnikov. — (Streifflerjev »Militärblatt«).

Kolkovanje prošnje za oprostitev od vojaške ali črnovojniške službe. C. kr. finančno ministrstvo je odredilo, da morajo biti prošnje za oprostitev od vojaške ali črnovojniške službe kolkovane z 1 K na vsako polo, priloge pa s 30 vin. Nekolkovane prošnje se ne rešujejo, ali pa kratkim potom vračajo strankam.

Za spodnještajerske črnovojnike. Oni črnovojniki, ki se imajo dne 21. februarja zglasiti k vojaški službi v Mariboru in pripadajo glasom svojega črnovojniškega le-

gitimacijskega lista k skupni armadi, ne bodo prezentirani v Mariboru, temveč v Hočah pri Mariboru (poleg kolodvora). Odpeljejo se naj torej naravnost tja.

Železničarska nesreča v Nabrežini. Dne 25. januarja se je dogodila prožnemu delavcu Simonu Blažinu nesreča. Šel je pred vlakom št. 832 od svojega doma po progi v službo. Da ga je zadel stroj vlaka 832 tako hudo, da mu je eno nogo in roko zmečkalo, je bilo vzrok, ker sta obenem privozila dva vlaka drug proti drugemu in se jima Blažina ni mogel ne na levo ne na desno umakniti. Prvo pomoč je dobil od »Rdečega križa« in od gosp. dr. Svobode. Ponoči od 26. do 27. januarja je nesrečnež za poškodbami umrl. Blažina je bil družinski oče petih otrok, ki ga bodejo sedaj hudo pogrešali, pogrešala ga bode tudi krajna skupina pravovarstvenega in strokovnega društva v Nabrežini, ker je izgubila dobrega člana in agitatorja za društvo. Pokojnik je bil organiziran 7 let ter je bil vsem priljubljen in najboljši društvenik in plačnik društvenih prispevkov in je bil obenem jako razsoden glede delavskih pravic ter dober svetovalec svojim tovarišem. Pogreb je bil 27. januarja popoldne ob 3. iz mrtvašnice na pokopališče k zadnjemu počitku. Njegovi družini izrekamo iskreno sožalje!

Nabrežina. Krajna skupina pravovarstvenega in strokovnega društva železničarjev v Nabrežini je imela 23. januarja t. l. odborovo sejo, na kateri se je med drugim tudi sklenilo, da bo krajna skupina priredila tombolo v dobrodelne namene. Sklenilo se je tako: Tombola ne bo v nobenem lokal, prodajale se bodo številke pri vsakem posebej, ko bodo vse številke razprodane, se bodo številke vlekle in tiste, ki bodo vlečene, bodo zadete, dobitkov bo 120, nekaj v denarju in nekaj v predmetih. Tiste številke, ki bodo zadete, bodo v delavskih listih razglašene, tako da bo vsak lahko vedel, kdo je kaj zadel in bo lahko prišel po dobiček v prostor, ki bo obenem razglašen. Vse članne tudi opozarjamo, da se bliža občni zbor in da se že naprej pripravijo za volitve, pri katerih naj izbere može, ki res delujejo v prid delavstva in v prid društva. Pri seji se je izvolil volilni odsek, ki ima nalogo predlagati kandidate za novi odbor, in da se z društveniki pomeni, katere može hočejo postaviti na krmilo svoje krajne skupine. Zatorej na delo in agitacijo, da bo občni zbor dobro obiskan in pripeljite tudi žene in nasprotnike organizacije na občni zbor, da bodo slišali o delovanju starega odbora, da bodo potem tudi naši nasprotniki vedeli ceniti naše delovanje. Prosi se tudi člani organizacije, ki še niso dali članske knjižice blagajniku štempljati, naj nemudoma to store, da bo do občnega zbora vse v redu in dolžniki, ki so veliko zaostali s prispevki, naj nemudoma poravnajo, ker je to le v prid samim članom kakor tudi njihovi družini v slučaju kake neizgode. — Vodstvo: Jan Alojzij, predsednik.

V Zagorju priredi rudarski dramatični odsek iz Hrastnika v dvorani g. Mihelčiča v nedeljo, dne 27. februarja 1916 predstavo »Gospodje sinovi«, ljudska igra v 3 dejanjih, spisala O. Walter in L. Stein, prevel F. Kobal. Začetek ob 5. ure popoldne. Cena sedežem: I. vrsta 1 K. — II. vrsta 80 vin. — III. vrsta 60 vin. — Stojišče 40 vin. — Ker je del čistega dobička namenjen Podpornemu skladu za družine vpoklicanih delavcev, upamo, da bodo zagorski sodrugi delavsko prireditve v mnogobrojnem številu obiskali in agitirali zanj.

Nevarnost stekline. Ker se zadnji čas slučajni stekline strahovito množe, ter je bilo žalibog doslej popadenih in ogrizenih

tudi večje število oseb, je treba tem strožjih odredb proti razširjanju te nevarne bolezni. Kljub najvestnejšemu poizvedovanju se doslej ni moglo dognati, kdo so lastniki steklih psov, kje so se ti potepali, in kam so izginili, niti se ne ve, kateri psi in mačke so prišli s steklimi psi v dotiko in so bili po njih okuženi. Vsled tega preti velika nevarnost, da se bo ta za ljudi in živali enako nevarna bolezen še širila. S steklimi psi so sigurno prišli v dotiko mnogi psi in so se po njih okužili, ne da bi njih lastniki o tem vedeli. Zato je v lastnem interesu in v lastno varnost vseh posestnikov psov, da vsak svojega psa natanko opazuje in strogo nadzoruje ter če bi opazil pri psu sumljive znake, da takoj naznani pristojni oblasti, sumljivo žival pa primerno zavaruje, da ni nobene nevarnosti. Prvi znaki, ki kažejo psa stekline sumljivega so, da se žival drugače vede nego navadno, pes postane čemer, neprijazen, nemiren in plašljiv, pogosto se take živali skrivajo, svojega gospodarja le nerade ubogajo, in iščejo priliko, da bi pobegnile; jedo le malo ali sploh nič, naspotno pa rade kaj neužitnega in neprebavnega ližejo ali pogoltnejo. Pa znaki trajajo le kratek čas, že za en do dva dneva nato pes vedno bolj sili, da bi ušel z doma in se klatil okoli, začne hudo grizti in tudi domače mu znane ljudi napadati, glas mu postane hripav, tek popolnoma poneha, žival naglo shujša, oči postanejo kalne, naposled mu oslabi zadnji del, nekaterokrat tudi spodnja čeljust in pes je videti nekako čuden. Vsakdo ima dolžnost in je postavno zavezan, da svojo ali izročeno mu žival, ker je prišla v steklo ali steklosti sumno žival v dotiko, ali pse, pri katerih je opaziti navedene znake bolezni, takoj loči, da ne bo nobene nevarnosti in dogodek nujno naznani občinskemu oblastvu.

V posnemo. »Grazer Tagblatt« poroča o naslednjem ukrepu župana v Sommerfeldu, ki ga prav vljudno priporočamo trgovcem in prodajalcem tudi pri nas. »Bodite vljudni, prodajalci!« Tako je rekel župan. Ker pa njegova beseda ni zalegla povsod, je izdal naslednji razglas: »Došle so mi pritožbe, da prodajalci v tukajšnjih mesnicah večkrat nevljudno in osorno strežejo zlasti nekatere kupce. To zasluži najostrejšo obsodbo. Zlasti pa velja to glede obnašanja napram onim, ki morejo vsled draginje živil odjemati le malo blaga; njim se ne sme z neprijaznim ravnanjem slabi položaj še pohujšavati. Izrečno naglašam, da bom ime vsakega prodajalca, ki bi tako skrajne graje vredno ravnanje nadaljeval, javno razglasil.« — Tudi po naših krajih je tako, le da doslej še ni nihče odločno nastopil proti podobnemu ravnanju.

Bulgarski kralj na Dunaju. Bulgarski kralj Ferdinand je na Dunaju obiskal cesarja Franca Jožefa.

K umoru gospe Marije Zavrl. Poročali smo takrat, ko je bila na Dunaju umorjena Marija Zavrl, da je stanoval pri njej tehnik Borislav Golubovič. Ker storilca niso dobili, so zaprli Goluboviča. Dognali so pa, da Golubovič ni zločinec, marveč je popolnoma nedolžen ter so ga izpustili iz preiskovalnega zapor. S tem je popravljena krivica in Golubovič bo mogel dovršiti svoje študije na tehniku.

Strašna nesreča se je zgodila v stanovanju gališkega begunca Wolffa Rollerja v dunajskem okraju Wieden. Roller, ki je bil kot črnovojnik na fronti, je prišel te dni na dopust in je prinesel s seboj sovražno 7 cm granato, ki je padla v njegov strelski jarek, ne da bi bila eksplodirala. Navzlic prepovedi so se igrali Rollerjevi otroci in otroci nekega sorodnika Billerja v sobi z granato, ki je padla na tla ter eks-

plodirala. Štirje fantje so bili grozno razmesarjeni, vsa sobna oprava razbita. Eden deček je že umrl, trije se še borijo s smrtno. Detonacija je izzvala v ulici paniko in ljudje so mislili, da se je razletela bomba kakega sovražnega aeroplana. Oblasti so uvedle preiskavo.

Škoda vsled vojne. Gališko namestništvo je sestavilo natančen seznam škode, provzročene vsled vojne v 59 galiških okrajih s 1267 vasi in 110 mesti. Razdeljenih je bilo 64.000 stanovanjskih hiš in 113.324 gospodarskih poslopij; brez strehe je 58.225 rodbin. Za te je bilo treba 458 barak in 2500 stanovanj po eno sobo. Popraviti je bilo treba 12.921 poškodovanih stanovanj. Do 15. novembra 1915 je bilo dograjenih 82 barak in 1809 malih stanovanj ter popravljenih 7131 stanovanj.

Živila na Sedmograškem. Pred par dnevi je dospel jako verodostojen gospod s Sedmograškega (Hermannstadta) v Ljubljano in je prinesel nekoliko živil seboj. Kruh iz čiste (brez primesi) bele moke št. 4 stane tam štruca, velika, kakor dve naši, 44 vin., bolj mala, podobna eni mali naši, iz take moke, kot so mlečne žemlje, stane 20 vin. komad. Dve čedni, prekajeni in kuhani svinjski krači, staneta na gostilni obe 2 K 10 vin. Sveži špeh je po 4 K in prekajeni po 5 K kilogram; neke boljše vrste sir, podoben našim safaladam, samo malo večji, stane 90 vin. kos. — Tako poroča »Slov. Narod«.

Nov denar. Novci kronske veljave, ki so doslej imeli cesarskega orla, bodo odsej nosili novi mali avstrijski grb, ogrski novci pa novi ogrski grb.

Nov vozni red na južni železnici. Dne 15. februarja je stopil na južni železnici v veljavo nov vozni red, ki obseza znatne spremembe. Brzovlak, ki odhaja ob 8. uri 45 minut zjutraj z Dunaja, pride od tega dne šele ob 6. uri 15 min. zvečer v Ljubljano ter odide ob 6:31 zvečer v Trst, kamor dospe ob 9:53 zvečer. Osební vlak, ki odhaja z Dunaja ob 9. dopoldne, pripelje v Ljubljano ob 1. ponoči in pride v Trst ob 7:05 zjutraj. Vozni red dopoldanskega osebnega vlaka Maribor-Ljubljana (prihod ob 10:11 dopoldne), ostane neizpremenjen. Nanovo je uvrščen na progi Maribor-Trst osební vlak, ki odhaja iz Maribora ob 8:32 dopoldne, pride v Ljubljano ob 2:11 popoldne ter odide v Trst ob 2:45 popoldne, kamor prispe ob 8:45 zvečer. Opoldanski poštni vlak, ki odhaja ob 10:30 zvečer z Dunaja, pride od torka naprej v Ljubljano že ob 12:33 (dosedaj 12:45) v Trst pa ob 5:20 popoldne. Ponočni brzovlak pripelje v Ljubljano mesto ob 5:55, šele ob 6:29 zjutraj, v Trst pa ob 10:06 dopoldne. — V smeri proti Dunaju vozijo: brzovlak ob 11:12 dopoldne (dosedaj ob 11:26); poštni vlak ob 2:51 popoldne (dosedaj ob 3:11 popoldne); osební vlak ob 6. zvečer (dosedaj ob 6:22) do Maribora, kamor prispe ob 10:55 ponoči; ponočni poštni vlak ob 11:20 ponoči (dosedaj ob 12:18 ponoči) in ponočni brzovlak ob 11:51 ponoči (dosedaj ob 12:11 ponoči). — Na Vrhniko vozijo trije vlaki, ki odhajajo iz Ljubljane ob 7:25 zjutraj, 1:18 popoldne in ob 7:20 zvečer; z Vrhnike pa prihajajo ob 6:10 zjutraj, ob 10:36 dopoldne in ob 5:43 popoldne. — Na progi St. Peter-Reka vozita v vsaki smeri po dva vlaka, ki odhajata iz St. Petra ob 10:12 dopoldne in 6:07 zvečer ter prihajata ob 2:35 popoldne in ob 7:21 zvečer. — Vsi vlaki vozijo le do preklica. Spremembe v voznem redu se naznanjajo z lepaki na postajah.

Krone, franke in marke. Preračunjalni kurz za franke je poštni hranilnici do nadaljne odredbe 100 frankov = 146:5 kron, 100 mark 143 K.

Dr. Körber v Bosni. Skupni finančni minister dr. Körber bo pri svojem sedanjem obisku v Bosni ustanovil tudi gubernalni svet, ki naj namesto deželnega zbora pomaga vladi.

Pomanjkanje cigaret. Z merodajne strani se razglša: Tobačna režijska je nakazala meseca februarja prometu 494 milijonov cigaret in 523.000 kg tobaka. Meseca februarja 1913 so prodali 405 milijonov cigaret in 391.000 kg tobaka. Cigaret je torej izročenih prometu 89 milijonov več kakor v zadnjih treh letih. Če kljub temu povsod manjka cigaret in tobaka, se morajo upoštevati izredne sedanje razmere. Armada potrebuje veliko več cigaret kakor v mirnih časih, dalje pošiljajo nekadilci cigarete bolnišnicam in vojakom na bojišče, tudi se nakupuje tobak v večjih množinah. Zadostiti se zato ne more ni n. pr. potrebi na Dunaju, kjer je padlo število kadilcev. Ne more se pomnožiti delo v tvornicah, ker se mora varčevati s surovinami in ker se mora omejiti nadurno delo s stroji in z ljudmi. Upoštevati se mora tudi, da počiva delo v šestih tvornicah.

Prepoved uvoza luksuznih predmetov. Avstrijska vlada je prepovedala uvažati razne luksuzne predmete, to je stvari, ki niso nujno potrebne, kakor n. pr. ostrige, likerje, čipke, svilene izdelke, gramofone, klavirje, jantar in dr. S tem hoče vlada preprečiti, da ne bo denar odhajal v inozemstvo, ki hoče sedaj delati kupčije, ko Avstrija ne prideluje izvoznega blaga in je domala tudi zaprta. Kurs se je nekoliko že izboljšal in finančniki upajo, da bo ta korak znatno vplival na gospodarstvo.

Devinski grad. Italijani so torej pokončali tudi devinski grad. Iz kakega vzroka neki? V gradu ni bilo nobenega človeka razven upravitelja, grad stoji za fronto, v bližini ni nikakih topov. Grad je v svojem sedanjem stanju zidan okoli močnega stolpa, ki je iz četrtega ali petega stoletja. Grad ima za seboj staro zgodovino, tekom dolgih stoletij je pretrpel mnogo, bil razdejan pa zopet sezidan in okoli njega je spletenih polno povesti in pravljič. Okoli leta 1100. je prišel grad v last gospodov Tybein, iz česar bi tudi izviralo ime kraja, ta rod je izumrl l. 1399., na kar je dobila grad družina Wallsee, ki je izumrla leta 1472. Cesar Friderik III. je podelil grad družini Hoffer, zadnji tega rodu je imel dve hčeri, katerih ena je poročila grofa de la Torre, grofa Thurna. Končno je kupil od cesarja Leopolda I. eden grofov Thurnov leta 1669. grad. Otroci za ortokom so podedovali grad, princ Friderik Hohenlohe-Waldenburg-Schillingsfürst, ga je prodal pred 10 leti princu Thurn-Taxisu, sedanjemu lastniku. Prihodnji lastnik bo mlajši sin, ki je sedaj na fronti. — Škoda je velikanska. Sedaj stoji še stolp. Ako bi Italijani še dalje obstreljevali grad in ako zadenejo stolp, potem bo res podrt vse skupaj in grad bo le velika razvalina.

Sodruginje v Avstriji prirede od 12. do 26. marca po mnogih krajih ženska zborovanja. Taka ženska zborovanja so se vršila že več let, le lani jih ni bilo. Prejšnja leta so demonstrirala zlasti za enakopravnost žene delavke.

Zahvala. Povodom smrti mojega nepozabnega soproga oziroma očeta Simona Blažine izrekam zahvalo vsem onim s postaj Opčine in Nabrežina, ki so mi ob tej priliki kakorkoli izkazali svojo prijaznost. Presrečno zahvalo izrekam dalje sodrugom prijateljem z omenjenih postaj, ki so po sodrugu M. Franku darovali nepričakovano vsoto v znesku 113 K 6 vin. ter s tem moje bedno stanje izboljšali. Srčna zahvala vsem darovalcem in posebno sodrugu Mihaelu Franku za nabrano vsoto,

ki mi jo je zročil dne 11. februarja 1916. — Gabrovča, 12. februarja 1916. — Cecilija Blažina.

Vročina je telesu izredno škodljiva, ker napravlja nastopno ohlajenje telo sprejemljivo za bolezni in bolečine. Na dolgih potih in pri napornem delu se pa to ne da vedno preprečiti in zato čisto nastajajo revmatične bolečine, trganje po udih itd. Priporočamo, da jih z masažo s Fellerjevim fluidom iz rastlinskih esenc z znamko »Elzafluid« odpravite. Priporočajo jih mnogo zdravnikov. Vedno bi moral biti pri hiši. 12 steklenic franko velja le 6kron edino pravi pri lekarnarju E. V. Feller, Stubica, Elzatrž št. 334 (Hrvaško). Mnogo nad 100.000 zahvalnih pism.

(ff).

Svetovni pregled.

Briand v Rimu. Francoski ministrski predsednik Briand je bil v Rimu. Namen njegovega potovanja je bil, da priveže Italijo še bolj na entento. Zato tudi opisujejo njegov prihod, obisk glavnega stana in njegove bodreče besede z velikim oduševljenjem, da bi tembolj vplivali na javno mnenje. Briand je rekel, da je zadovoljen z uspehom svojega poseta in je napovedal konferenco »Vrhovnega vojnega sveta« v Parizu, ki jo bodo sestavili iz samih strokovnjakov, strategov in zastopnikov generalnih štabov. »Messagero« pravi k temu posetu Briandovemu, da ti dogodki v Rimu pomenijo lahko vesel praznik ali pa pogrebno svečanost ugaslega prijateljstva; to je, če bi Italija ne sprejela Briandovih predlogov. Časopisje ne pričakuje od tega poseta posebnih uspehov ne v Italiji ne v Franciji. Sklepa sicer s temi poseti tesnej obroč ententinih držav okolo osrednjih držav in prav radi verujemo, da se Italijani trenutno oprijemljejo novih nad, ki jim jih je prinesel Briand. Toda nade še niso dejstva!

Italijansko-francoska konferenca v Parizu. Italijanski in francoski ministri so se dogovorili, da je potrebno, da se vrši v Parizu konferenca, ki se je udeležijo v enaki meri politični zastopniki in vojaški delegatje. Salandra je pri tem dogovoru rekel, da italijansko srce bide enako kakor francosko in da izpodbuja k skupnosti boja za obrambo načel in k upanju na končno zmago. Briand je izjavil, da je zadovoljen s sestankom in da zbližanje src olajša velike naloge.

Izgube laške armade. Iz Milana se poroča: Med 82.000 pod orožje pozvanimi člani socialističnih organizacij se je poročalo, da jih je padlo do januarja 17.000, torej nad petino. Lahko se zato sklepa, kako visoke so vse izgube italijanske armade.

Italija in Grška. »Bund« objavlja sledeče obvestilo: Italijanski poslanik v Atenah je obvestil grškega ministrskega predsednika Skuludisa, da izkree Italija na Krfu orožnike, ki organizirajo Črnogorce in Srbe. V svojem odgovoru izjava ministrski predsednik, da se čudi tej odredbi, ker se ne nahaja na Krfu noben Črnogorec in ker zadoščajo sredstva sporazuma, da reorganizirajo Srbe, ki se nahajajo tam. Na Grškem so zaradi tega koraka tako razburjeni, da mora računati vlada s tem in odkloniti odgovornost za posledice, ki jih lahko povzroči korak Italije. Vlada poleg tega ugovarja.

Kdaj napove Italija vojno Nemčiji. Listi poročajo, da je francoski ministrski predsednik Briand hotel pregovoriti Italijo, da napove vojno tudi Nemčiji. Italija se pa ne vda, marveč pravi, da napove vojno Nemčiji, kadar bo ugodna prilika. Če je to poročilo resnično, je imel Briand v Rimu slab uspeh.

Istočasni napad na vseh frontah? Zastopnik lista »Giornale d' Italia« je imel pogovor z Briandom, ki je izrazil nado, da bo Italija vztrajala do konca. Ugoden položaj Nemčije mora omajati istočasno napad na vseh frontah. Angleški polkovnik Repington pravi v »Timesu«: Posamezne vojaške akcije ne morejo imeti nikakega odločilnega vpliva na splošni položaj, samo na vseh frontah paralelno započeta ofenziva more dati odločilen rezultat, ako jo bo podpirala ogromna artiljerijska priprava z uporabo velikanskih množin municije.

Italija odklanja udeležbo na vojnem svetu v Parizu.

Gospodarsko zблиžanje z Bulgarijo. »Reichspost« poroča iz Sofije: Na vladno iniciativo se je iz vseh zborničnih strank sestavila komisija, da se posvetuje o uvodu in izvozu v razmerju z Avstrijo in Nemčijo. Vse politične stranke so enega mnenja, da Bulgarija na vseh poljih kakor vojaško tako tudi gospodarsko sodeluje z osrednjimi silami.

Ententne ponudbe Rumuniji. »Reichspost« poroča, da ententa pritiska na Rumunijo, da bi razdrla avstrijsko žitno kupčijo. Angleški poslanik je Bratianu sporočil, da je ententa sklenila Solun odstopiti Srbiji kot kompenzacijo za njene velike žrve. Dobiček bo imela tudi Rumunija, ker se bo v Solunu napravilo posebno rumunsko luko, kakor nekdanje srbsko cono.

Anglija in zavezniki. Angleški listi priznavajo, da so zavezniki nezadovoljni z Anglijo. Francoska se pritožuje, da pošilja Angliji premalo vojakov, dočim so na Francoskem na bojišču vsi moški od 18 do 46 let ter jih je od teh že padlo 700.000 in 800.000 je invalidnih, je imela Anglija samo 130.000 mrtvih in ravno toliko invalidnih. Zaraditega se francoska industrija ne more oživiti in Francoska ne more sama zaslužiti denarja. »Economist« se boji, da se bo vojna končala s katastrofo, če se zavezniki ne bodo odločili koncentrirati svojih sil. Morda niso neupravičene besede Bonar Lawa, da je vlada v nevarnosti, da konča svoje dni na svetilkah. Postranske ekspedicije so spravile dnevne izdatke od 1 milijona na 5 milijonov ter niti če bi bile uspešne ne morejo prisiliti centralnih držav k sklepu miru. — Tudi na Ruskem so z Anglijo nezadovoljni. Začetkom januarja se je mudil v Arhangelsku neki višji angleški častnik z naročilom, da kupi vse rusko trgovsko brodogojstvo za Anglijo. Sazonov se je za to zavzemal pri carju. Kupčija pa vendar ni bila sklenjena, ker se ji je protivila ruska komisija, sestavljena iz članov ministrskega sveta, državnega sveta in dume. Večino pred Arhangelskom zamrznjenih 70 parnikov pa je Anglija vendar rekvirirala.

Novačenje poljskih delavk na Angleškem. Angleška vlada je sklenila, da napravi nabore med ženami za poljske delavke. Nosile bodo na rokavu trakove, ali pa si bodo nabavile posebne uniforme. To bo lepo!

Nezadovoljnost med angleškim delavstvom. Na delavski konferenci v Glasgowu so zaprli delavskega voditelja John Macleana v zmislu državnobrambnega zakona. Konferenca je zahtevala najodločnejše, da ga takoj izpuste. Med delavstvom okrožja Clyde je nastala splošna nezadovoljnost.

Asquithova izjava v angleški spodnji zbornici. Angleški parlament je jel zborovati. Kralj je dal prečitati svoj otvoritveni govor. V adresni debati je Asquith podal kratek pregled vojaškega denarnega položaja. Povedal ni nič posebnega. Pohvalil se je, da je Anglija moralno odgovorna za uspeh alirancev ter da je mnogo storila. Finančni minister predloži nove davčne

predloge. Glede nadaljnjega vojevanja se je zedinil vojni svet v Parizu. Tudi mornarica deluje uspešno, dasi nje delo ni tako očito.

Briand o akciji na Balkanu. Briand je izjavil časnikarjem v Rimu, da je zadovoljen z doseženim dogovorom, da se bo vršila v Parizu konferenca političnih in vojaških zastopnikov četverozveze, konferenca bo najbrže začetkom marca. Briand je rekel, da četudi Italijani ne pošljejo čet v Solun, bodo vendar Francozi in Angleži v Solunu in Italijani v Valoni, kakor tudi nanovo organizirana srbska armada tvorili, diplomatične in vojaške elemente, ki bodo dovoljevali četverozvezi borenje proti balkanski akciji osrednjih držav.

Dražilci papirja. Na Nemškem so izdelovalci papirja zvišali vrhovič cene za osem odstotkov. Vzlic temu bo papir na Nemškem še vedno dosti cenejši kakor je v Avstriji.

Proti oboroženim trgovskim ladjam. V trgovinski mornarici so jeli zlasti Angleži oboroževati trgovske ladje. Nemčija in Avstrija sta se izrekli, da bosta smatrali odslej take trgovske ladje kot vojne ladje ter bodo brez ozira na mednarodno pravo ravnali z njimi kakor z bojnimi ladjami. Istemu nazoru so se pridružile tudi Zedinjene države. Anglija pa pravi, da so trgovske ladje oborožene zaradi lastne obrambe in da to ni proti mednarodnemu pravu. Spor, ki je bil nastal med Nemčijo in Zedinjenimi državami zaradi potopljenih ladij oziroma vtopljenih Američanov, je poravnal. To je torej nov spor, ki zadeva zlasti Zedinjene države in Anglijo. Enakega mnenja so tudi v Švici in na Norveškem, tako da ostaja Anglija s svojim nazorom domala osamljena.

Grška in Bulgarija. Bukareški »Journal des Balkans« poroča: Bulgarska vlada se je obrnila na grški kabinet s prošnjo, da naj precizira svoje stališče. Pred svojim odhodom je konferiral Radoslavov z grškim poslanikom Naumom, ki je izjavil, da bo ostala Grška tudi v slučaju bulgarske ofenzive proti Solunu nevtralna.

Četverozveza hoče zasesti Atene? Nemški listi poročajo iz Aten: Poslaniki centralnih držav zapustijo Atene radi tega, ker namerava četverozveza grško glavno mesto zasesti.

Belgija in londonska pogodba. Belgijska vlada je baje še vedno odločena, da ne pristopi londonski pogodbi, ki prepoveduje separatni mir.

Druga mednarodna socialistična konferenca se bo vršila sredi meseca aprila na Nizozemskem. Na tej konferenci bodo zastopane organizacije, ki so se pridružile znani Zimmerwaldski konferenci.

Srbska skupščina bo zborovala početkom marca meseca v Nici na Francoskem.

Dve tretjini Albanije so že zasedle avstro-ogrske in bulgarske čete.

Stalna mirovna konferenca v Stockholmu. Stalna mirovna konferenca nevtrálnih držav se je 10. februarja sestala v Stockholmu. Ker zastopniki Norveške, Danske, Holandske in Švice še niso dospeli, je zborovanje za enkrat provizorično. Tudi Forda pričakujejo v kratkem. Podlaga za razprave bo odprava oboroževanja in uvedba mednarodnega prava, ki bi branilo narode in osebe ter jim dalo politično, duševno in gospodarsko svobodo.

Predsednik Wilson sprejme kandidaturu za predsedništvo pri bodočih volitvah.

Besarabsko bojno črto zapadel sneg. »Pester Lloyd« poroča iz Černovic: Naši obrambni topovi so uspeli 12. t. m. Ko so priplula dopoldne tri ruska letala nad mesto, so pričeli na nje ljuto streljati obramb-

ni topovi. Desno krilo nekega ruskega letala je bilo zadeto in se je moralo izkrcati za rusko bojno črto, kakor poročajo rumunski mejaši. Rusko bojno črto v Besarabiji je zasnežilo ponoči na 14. t. m. Sneg leži mestoma pol metra visoko in zavira sovražne akcije.

Ruski zunanji minister ob dobi vojske. Ruski zunanji minister Sazonov je izjavil časnikarjem, da se mora pripraviti na novo poletno vojno, ker bo trajala vojna najbrže še celo letošnje leto in bo končana v najboljšem slučaju novembra.

Zmede na Kitajskem. »Herald« poroča iz Petrograda, da je položaj na Kitajskem vedno bolj zmeden. Kitajci so na Japonce tako razljuteni, da je moral japonski poslanik prositi za varstvo kitajske oblasti. Na Kitajskem se pripravljajo dogodki, ki lahko vplivajo na izid svetovne vojne.

Za spoznanje moškega značaja je po sodbi neke francoske pisateljice najpripravnejše sredstvo — smodka. Predno se odločiš za kakega snubca, piše ta pisateljica — daj mu smodko in glej, kako bo z njo ravnal. Če odgrizne konec, je brezskrben in površen človek, če odreže konec ali če ga odščipne z aparatom, je preudaren in natančen človek, če spravi odrezani konec v žep, je pedant in malenkosten. Mož, ki pri kajenju vtakne smodko globoko v usta, je skeptik, a energičen in impulsiven, če rabi prepogosto cevko, je nežen, če ima okrašeno ali srebrno cevko, je ošaben. Kdor pokadi smodko do konca, je zvest in stanoviten, kdor jo pokadi le do polovice, je nestanovit in blaziran, kdor pusti, da mu smodka ugašne, je razmišljen in netočen plačnik, kdor pa pri kajenju zaspi, je miroljuben in vdan in bo najboljši zakonski mož.

Fellerjev blagodišeči, osvežujoči, bolečine hladeči fluid iz rastlinskih esenz z zn.

„ELSA-FLUID“

odpravi
glavobol.

12 steklenic franko 6 K. Lekarnar E. V. Feller, Stubica, Elzatrž št. 334 (Hrvaško). Nad 100.000 zahvalnih pisem in zdravniških priporočil. VIII. a.

Podporni sklad.

V. izkaz.

Kremžar Jožef, Ljubljana, 2 K; Šapek Nežika, Jesenice, 2 K; tvrdka Kozina & Komp., Ljubljana, 20 K; Hranilno in posojilno društvo v Nabrežini 10 K; tvrdka Jelačin v Ljubljani 20 K; Ciuha Viktor, Ljubljana, 10 K; tvrdka Kmet & Komp., Ljubljana, 10 K; tvrdka Rosner M., 20 K; Lucija Staré, Koroška Bela, 4 K; dr. Lončar Dragotin, Idrija, 5 K; tvrdka Šarabon v Ljubljani 30 K; Dakscofler Angela, Jesenice, 2 K; Trojar Jožica, Jesenice, 2 K; Ivan Kocmur, Ljubljana, 2 K; Josip Erbežnik, Ljubljana, 2 K; skupaj 141 K; prej izkazanih 581 K 69 vin., skupaj torej 722 K 69 vin.

Prispevke sprejema sodružica Alojzija Štebi, Ljubljana, Franca Jožefa cesta št. 5.

Izdajatelj Ivan Mlinar.
Odgovorni urednik Viktor Zore.
Tiska »Učiteljska tiskarna« v Ljubljani.

Mlado, staro,
Vsak pove:

Ta pa je za me!
Ker se samo z njim krepčam,
vedno zdrav želod'c imam!

Varujte se

ponaredb!

Pristni „FLORIAN“ se dobi edino od Rast-
linske destilacije „FLORIAN“ v Ljubljani.

Postavno varovano.

Učiteljska tiskarna

LJUBLJANA, Frančiškanska ulica šte. 6.

registrovana zadruga z omejeno zavezo.

Tiskovine za šole, župan-
stva in urade. Najmoder-
nejše plakate in vabila za
.. shode in veselice. ..

Letne zaključke

Najmodernejša uredba za
tiskanje listov, knjig, bro-
.. šur, muzikalij itd. ..

Stereotipija. Litografija.

Sodrug, sodruginja, pri-
spevajte za Podporni sklad.

Reklamacije za „Delavca“
pošiljajte začasno na na-
slov Ljubljana, Šelenbur-
gova ulica št. 6.

Okrajna bolniška blagajna v Ljubljani.

Pisarna: Turjaški trg šte. 4, prvo nadstropje.
Uradne ure so od 8. zjutraj do 2. popoldne
Ob nedeljah in praznikih je blagajna zaprta

Zdravnik blagajne	Ordinira		Stanovanje
	dopol.	popol.	
Dr. Košenina Peter splošno zdravljenje	1/21—1/21		Turjaški trg št. 4 v okr. bol. blag.
Dr. Breskvar Viktor	1.—3. pop.		Turjaški trg št. 4 v okr. bol. blag.
Dr. Bock Emil očesne in ušesne bol.	10—12	2—3	Frančišk. ul. št. 4. pritličje
Dr. Kraigher Alojzij	1.—3. pop.		Poljanska cesta 18/1.

Člani, ki potrebujejo zdravniško pomoč, se morajo
zglasiti v pisarni bolniške blagajne, da se jim iz-
stavi nakaznico za zdravnika (bolniško zglasnico);
brez te ordinirajo zdravniki le v nujnih slučajih,
Troškov, ki nastanejo, kadar zboleli član sam po-
zove druge zdravnike, da ga lečijo, ne povrne bol-
niška blagajna. Od blagajniškega zdravnika izpol-
njeni bolniški list se mora takoj oddati v blagaj-
niški pisarni. Ob nedeljah in praznikih se ordinira
le v nujnih slučajih. Za vstop v bolnico je treba
nakaznice. Zdravila se dobe v vseh ljubljanskih
lekarnah. Bolniščnina se izplačuje vsako soboto,
če je ta dan praznik, pa dan prej od 8. zjutraj do
1. popoldne.

S pritožbami se je obračati do načelnika okrajne
bolniške blagajne.

Načelstvo.

OKRAJNA BOLNIŠKA BLAGAJNA V ZAGORJU OB SAVI.

Pisarna: V poslopiju Občnega konsumnega društva I. nadstropje. — Uradne ure so
od 8. do 12. ure dop. in od 2. do 5. ure pop. Ob nedeljah in praznikih se ne uraduje.

Zdravnik blagajne.	Ordinira dopoldne.	Za člane:
Dr. Tomo Zarnik v Zagorju.	od 9. do 11. ure	V občinah: Zagorje, Kotedrež, Aržiše St. Lambert in Kolovrat
Dr. Ivan Premrov, Gradec pri Litiji	od 8. do pol 12. ure	V sodnem okraju Litija, izvzemši člane iz predilnice
Dr. Karol Wisinger, v predilnici v Gradcu pri Litiji	od 8. do 9. ure	Za člane iz predilnice v Gradcu pri Litiji
Dr. Rudolf Repič, Št. Vid pri Zatični	od 9. do 11. ure	V sodnem okraju Višnjagora

Člani iz občin Zagorje, Kotedrež, Aržiše, St. Lambert in Kolovrat, ki potrebujejo zdravniško pomoč, se mo-
rajo zglasiti v pisarni bolniške blagajne, da se jim izstavi nakaznico za zdravnika. Člani iz predilnice se iz-
kažejo pri zdravniku s svojo izkaznico. Vsi ostali člani iz sodnih okrajev Litija in Višnjagora, se morajo pri-
kazati z nakaznico, izgotovljeno od njih delodajalca. Stroškov, ki nastanejo, kadar zboleli član
zdravniku izkazuje z nakaznico, izgotovljeno od njih delodajalca. Stroškov, ki nastanejo, kadar zboleli član
sam pozove druge zdravnike, da ga lečijo, ne povrne bolniška blagajna. Od blagajniškega zdravnika izpol-
njeni bolniški list, se mora takoj oddati v blagajniški pisarni. Za vstop v bolnico je treba nakaznice. S pri-
tožbami se je obračati na načelnika blagajne.

Načelstvo.

Ivan Jax in sin, Ljubljana

Dunajska cesta šte. 17

priporoča svojo bogato zalogo

Vozna kolesa.

Ceniki se dobe

šivalnih strojev
in stroje za pletenje
(Strickmaschinen)
za rodbino in obrt.

Pisalni stroji Adler.

zastonj in franko.

za častnike in moštvo

se dobe v vsaki množini v zalogi tovarne

Peter Kozina & Ko.

Ljubljana,
Breg šte. 20.